

were used. Main results: a scheme of the determining of the total income of the enterprise was build, which can serve as the basis for updating the program analysis of the profitability of its activities; the further development was provided to vertical analysis methods by reclassified items of the statement of comprehensive income, which allows the user to provide information about the structure and dynamics of revenues, expenses, profits, losses of the enterprises. The results can be incorporated into the accounting practices of enterprises and can be used in audits of financial statements. The using of results will contribute to informed management decisions based on analysis. Research is original and independent.

KEY WORDS: analysis, report, financial results, comprehensive income, the company.

УДК 657.1:658.115

Ларікова Тетяна Віталіївна,

канд. екон. наук, доц., доцент кафедри

обліку в кредитних і бюджетних

установах та економічного аналізу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

E-mail: larikovat@mail.ru

Шилко Ірина Сергіївна,

лаборант кафедри обліку в кредитних

і бюджетних установах та економічного аналізу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)

E-mail: shilo4ka@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

АНОТАЦІЯ. У статті досліджено сутність і значення організації бухгалтерського обліку, узагальнено її сутність як сукупність засобів, способів і методів упорядкування та оптимізації існування зазначеної системи, яка впливає на успішність і розвиток діяльності бюджетних установ. В статті доповнено склад загальних і специфічних принципів організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах, зокрема: принцип системності, який є важливою запорукою успішної організації бухгалтерського обліку, оскільки поєднує відділ бухгалтерського обліку з іншими структурними підрозділами; принцип плановості, який передбачає розробку планових програм удосконалення організації бухгалтерського обліку; принципи науковості та інноваційності, передбачають розробку інноваційних програм розвитку та автоматизації організації бухгалтерського обліку. У статті актуалізовано проблеми автоматизації організації бухгалтерського обліку, визначено важливість використання програмних продуктів і запропоновано етапи автоматизації організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах, виконання яких забезпечить оперативний та ефективний процес збору, обробки та узагальнення інформації системи бухгалтерського обліку.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: організація, бухгалтерський облік, бюджетні установи, принципи, інноваційність, стратегія розвитку, автоматизація.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Протягом останніх років у системі бухгалтерського обліку бюджетних установ спостерігаються постійні зміни, які зумовлюють кардинальне зростання потреб в отриманні достовірної інформації, необхідної для прийняття раціональних рішень. Бухгалтерський облік містить важливу для управління інформацію, однак витягнути, обробити та узагальнити його інформаційну базу є складним організаційним механізмом.

Бухгалтерський облік потребує розробку механізму, оптимізації і раціонального узагальнення відтворених господарських подій і операцій суб'єкта господарювання у відповідних інформаційних носіях. Такий специфічний вид діяльності називається організацією бухгалтерського обліку. Успішна організація бухгалтерського обліку сприяє оптимальному та ефективному використанню бюджетних ресурсів і впливає на мінімізацію витрат у діяльності бюджетних установ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах у науковій літературі досліджувалось досить обмежено. Більшість публікацій присвячено дослідженню організації обліку підприємницької діяльності, зокрема такими вченими: М. Т. Білуха [9, с. 300—303], Ф.Ф. Бутинець [2, с. 40—43], А. М. Кузьмінський, В.П. Завгородній [8, с. 20—25], В.С. Лень [1, с. 6—7], М.С. Пушкар [7, с. 71—75], В.В. Сопко [3, с. 4—6], Соколов Я. В. [6, с. 335—338] та інші. Завдяки роботам цих учених сформульовано загальні положення організації обліку. Що стосується бюджетної сфери, поглиблене дослідження провела С.В. Свірко [4, с. 176—190] у своїй монографії «Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація», яка визначила важливість і необхідність розвитку системи бухгалтерського обліку через становлення та вдосконалення організації облікового процесу та використання її складових в управлінні діяльності бюджетних установах.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Не зважаючи на проведені дослідження, питання організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах залишаються актуальним і не вирішеними,

оскільки згідно розробленій Кабінетом Міністрів України Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки передбачено удосконалення методики, зокрема організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах.

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою статті є дослідження теоретичних аспектів організації обліку в бюджетних установах, зокрема узагальнення принципів організації обліку, окреслення етапів проведення організації обліку як основи успішного функціонування бухгалтерського обліку та забезпечення стабільності діяльності бюджетних установ.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Бухгалтерський облік є складним механізмом, призначення якого надавати та забезпечувати інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів з метою здійснення успішного й оперативного управління установами в бюджетній сфері. Саме тому, бухгалтерський облік має бути належно організований, оскільки це запорука успішності та розвитку діяльності бюджетних установ і країни в цілому.

Організація бухгалтерського обліку як елемент наукового вчення про бухгалтерський облік виникла порівняно недавно — в 60-ті роки минулого сторіччя. Створення чіткого механізму організації здійснене завдяки ідентифікації елементів, прийомів і засобів організації управління діяльністю суб'єкта господарювання у межах системи бухгалтерського обліку.

Термін «організація бухгалтерського обліку» вченими трактується по-різному, тобто немає однозначного визначення цього поняття. Так, професор В.С. Лень визначає поняття «організація бухгалтерського обліку» як сукупність дій зі створення цілісної системи бухгалтерського обліку, підтримання і підвищення її організованості, функціонування якої спрямоване на забезпечення інформаційних потреб користувачів облікової інформації, включаючи вибір форм організації та формування матеріального й інформаційного забезпечення облікового процесу [1, с. 6].

У свою чергу, професор Ф.Ф. Бутинець визначає «організацію бухгалтерського обліку» як систему умов та елементів побудови облікового процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність підприємства і здійснення контролю за раціональним використанням виробничих ресурсів і готової продукції [2, с. 40].

Тобто, організація обліку передбачає збір та обробки інформації необхідної для керівників організацій з метою прийняття управлінських рішень. Однак, у бюджетних установах саме головні бухгалтери здійснюють керівництво за методикою та організацією бухгалтерського обліку.

Професор В.В. Сопко визначає «організацію бухгалтерського обліку господарської діяльності» як систему методів, способів і засобів, які забезпечують оптимальне функціонування його та подальший розвиток [3, с. 4].

Саме таке трактування підтримує професор С.В. Свірко, яка визначає організацію бухгалтерського обліку як сукупність засобів, способів і методів упорядкування та оптимізації існування зазначеної системи, а в її межі включаються такі напрями, як: первинна організація обліку, організація технології облікового процесу, організація роботи апарату бухгалтерії, організація розвитку бухгалтерського обліку [4, с. 176].

Різні за характером трактування організації бухгалтерського обліку заслуговують на увагу, однак з урахуванням специфіки бюджетних установ найбільш вірним і точним є визначення С. В. Свірко.

Організація бухгалтерського обліку ґрунтується на певних принципах, оскільки принцип виступає основою, початком, керівною ідеєю у будь-яких відносинах.

Принципи організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах ґрунтовно і змістовно дослідила С.В. Свірко, яка окреслила, що вперше принципи організації бухгалтерського обліку були сформульовані англійською бухгалтерською школою позитивізму ХІХ ст., які включають: розподіл праці, локалізація інформації, конкуренція в контролі, дієвість бухгалтерії, методологічна незалежність, психологічний клімат [5, с. 202].

У ХХ ст. французька бухгалтерська школа запропонувала власні підходи щодо організації бухгалтерського обліку, а саме принципи: механізації, економії часу, економії праці, скорочення строків виконання бухгалтерської роботи, безпеки, чіткості уявлення і надавання інформації [6, с. 355]. Однак визначені принципи більше стосуються організації праці працівників, ніж організації бухгалтерського обліку.

Також до принципів бухгалтерського обліку відносять: точність облікових записів, зрозумілість і чіткість записів, правильну грошову оцінку, повноту та визначеність зареєстрованих фактів,

правдивість і документальну обґрунтованість записів, відповідальність і правильність вибору облікових книг, класифікації, групування і систематизації отриманої інформації про проведення операцій, акуратність, своєчасність і впорядкованість записів [7, с. 71]. Такі принципи дійсно відповідають основним вимогам організації бухгалтерського обліку, хоча врахувати усі принципи практично неможливо.

Вітчизняні науковці звернули увагу на дослідження організації обліку значно пізніше, серед них виділяють підручник Кузьмінського А. М., В. В. Сопко, В. П. Завгороднього «Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу», в якому визначено такі принципи організації бухгалтерського обліку: адаптивність, безперервність, випереджувальне відображення, всебічність, динамічність, паралелізм пропорційність, прямоточність, ритмічність, система утворювальних відносин, субординація, цілісність [8, с. 20]; посібник Білухи М. Т. «Теорія бухгалтерського обліку», в якому визначені такі принципи: безперервність, кооперування, паралельність, пропорційність, прямоточність ритмічність, спеціалізація [9, с. 300].

Однак, окреслені принципи мають більш узагальнений характер, оскільки їх застосування можливе до будь-якої системи знань, а практичного використання принципів в організації бухгалтерського обліку бюджетних установ запропоновано С. В. Свірко, яка поділила принципи на загальні і спеціальні з подальшим виокремленням другого рівня в розрізі спеціальних принципів [4, с. 188].

До загальних відносяться принципи: цілісності елементів і зв'язків, динамічності, передбачуваності, безперервності. Специфічні, в свою чергу, поділяються на принципи організації облікового процесу і організації праці. Перша група включає принципи: повноти, чіткого відображення, ритмічності, своєчасності, прямоточності. Друга група включає такі принципи: зацікавленості, стимулювання, конкретності, комплексності, конструктивності, систематичності, пропорційності, екологічності. Обидві групи включають принципи: підпорядкованості, економічної доцільності, контролю

Такий поділ є виважений і обґрунтований, такий підхід формування специфічних принципів виправданий аналогічним природним поділом у практиці ведення організації бухгалтерського обліку і чітко визначає процес організації обліку за відповідними

зонами. Тому погоджуючись із автором, вважаю за доцільним доповнити як загальні принципи, так і специфічні. Узагальнені принципи організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах та їх характеристика наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ ОРГАНІЗАЦІЇ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ***

Назва принципу	Характеристика
Загальні принципи	
Цілісності елементів зв'язків	Вивчення об'єкта зі сторони єдиного цілого, так і з позиції внутрішніх зв'язків і відносин у межах загальної системи
Динамічності і передбаченості	Полягає у постійному розвитку організації бухгалтерського обліку, передбаченості, прогнозуванні та управлінні
Безперервності	Передбачає постійне подовжене в часі проведення організаційних заходів щодо процесу бухгалтерського обліку
Системності	Передбачає взаємозв'язок між службою бухгалтерського обліку та інших структурних підрозділів установи
Специфічні принципи	
Організація облікового процесу	
Повноти	Передбачає висвітлення повноти даних облікових номенклатур
Чіткого відображення	Передбачає чіткого відображення трансакцій у системі матеріальних носіїв інформації
Ритмічності	Означає рівномірне надходження вхідних даних і видавання вихідної інформації
Своєчасності	Передбачає своєчасність обробки інформації
Прямоточності	Передбачає побудову стійких потоків руху інформації відповідно до технології процесу бухгалтерського обліку
Організація праці виконавців	
Зацікавленості	Передбачає зацікавленість працівників у поліпшенні стану бухгалтерського обліку

Закінчення табл. 1

Назва принципу	Характеристика
Стимулювання	Передбачає наявність стимулювання подальшого професійного зростання
Конкретності	Передбачає удосконалення організації апарату бухгалтерії, а також забезпечення виконання цього рішення
Комплексності	Передбачає розподіл потенціалу бухгалтерської служби
Конструктивності	Передбачає конструктивність критики в організації обліку
Систематичності	Передбачає систематичне оцінювання обстановки й оцінювання діяльності бухгалтерського підрозділу
Пропорційності	Передбачає пропорційне використання засобів та предметів праці та кількості бухгалтерського персоналу
Екологічності	Передбачає наявність моральної атмосфери та фізичного стану працівників.
Організація облікового процесу Організація праці виконавців	
Підпорядкованості	Визначає підпорядкованість завдань організації облікового процесу та виконавців облікових функцій загально управлінським цілям
Економічної доцільності	Передбачає економічну доцільність запланованих заходів щодо організації бухгалтерського обліку, чи зіставлення кінцевого результату та матеріальних, трудових витрат, що здійснюються для цього досягнення
Контролю	Передбачає наявність самоконтролю та зовнішнього контролю первинних ланок бухгалтерської групи
Плановість	Передбачає комплекс заходів щодо організації обліку та праці виконавців
Науковість	Передбачає постійне дослідження та напрацювання матеріалів щодо удосконалення організації обліку та праці виконавців
Інноваційності	Передбачає розробку інноваційних програм щодо автоматизації організації бухгалтерського обліку та праці виконавців

* Джерело: складено автором на основі даних [4, с. 188], доповнено автором

На підставі проведеного дослідження в статті доповнено окремі принципи організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Загальні принципи розширились на принцип системності, оскільки вважаю, що важливою запорукою успішної організації бухгалтерського обліку є тісний взаємозв'язок між службою бухгалтерського обліку та інших структурних підрозділів установи, оскільки достовірність інформації в облікових документах прямо залежить від переданої інформації з інших структурних підрозділів.

Також розширено групу принципів, яка включає організацію облікового процесу і організацію праці виконавців, зокрема запропоновано дотримуватись принципу плановості, який передбачає комплекс заходів, розробку планів, програм щодо організації обліку та праці виконавців. Вважаю неможливість успішного функціонування бухгалтерського обліку без постійного розвитку його організації, тому пропоную дотримуватись принципів науковості та інноваційності, які передбачають наукового дослідження матеріалів з метою удосконалення організації обліку та праці виконавців і розробку інноваційних програм щодо їх автоматизації.

Побудова організації обліку передбачає поділ різних взаємопов'язаних етапів, на думку Ф.Ф. Бутинця, організація бухгалтерського обліку складається з трьох етапів:

1) методичний: передбачає вибір способів і прийомів, що є основою для таких методів обліку як документування, синтетичні та аналітичні рахунки, подвійний запис, бухгалтерський баланс і звітність, інвентаризація, оцінка майна та зобов'язань, калькулювання;

2) технічний: вибір форми обліку, яка найповніше характеризуватиме та відповідатиме розміру підприємства та його галузі. Він полягає у виборі способу обробки облікових даних, розробці, переліку і форм облікових реєстрів, встановленні порядку здійснення записів у реєстрах і переносу даних у формах звітності;

3) організаційний: забезпечує організацію процесу управління в бухгалтерії, тобто організацію роботи облікового апарату. На даному етапі здійснюється налагодження адміністративного управління в бухгалтерії [2, с. 43].

Іншої думки С.В. Свірко, яка виділяє первинно чотири складові організації бухгалтерського обліку: організацію облікового процесу, організацію праці облікових працівників, організацію забезпечення бухгалтерського обліку, організацію розвитку бухгалтерського обліку, і наголошує на тому, що першу складову

необхідно опрацювати з урахуванням трьох етапів власне бухгалтерського обліку, а саме:

1) первинного: виявлення інформаційних даних стосовно об'єктів обліку, вимірювання на базі системи показників, застосування у бухгалтерському обліку, фіксування інформації у відповідних носіях облікових даних;

2) поточного: реєстрація інформації, здобутої в результаті первинного обліку у системі рахунків бухгалтерського обліку, реєстрації інформації в носіях інформації даного етапу обліку — облікових реєстрах. Групування та перегрупування показників інформаційних даних;

3) підсумкового: узагальнення інформаційних даних поточного обліку у вигляді відповідних форм звітності, передача результативних даних зовнішнім і внутрішнім користувачам, зберігання інформаційних даних усіх етапів організації обліку, формалізованих у вигляді облікових документів, реєстрів і звітності [10, с. 8].

Отже, за результатами дослідження можна зробити такі висновки: успішно організувати обліковий процес, зібрати, обробити та узагальнити облікову інформацію відповідальними виконавцями та передати її відповідним користувачам є досить складний і багатофункціональний процес. Тому, з метою полегшення технічної обробки облікових даних працівниками бухгалтерського апарату доцільно зупинити свою увагу на дослідженні автоматизації організації обліку в бюджетних установах.

Звертаю увагу, що Стратегією модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки також передбачено, що для удосконалення системи бухгалтерського обліку необхідно провести уніфікацію програмного забезпечення, що використовується суб'єктами державного сектору з метою забезпечення обміну інформацією між Міністерством фінансів України, органами Казначейства і суб'єктами державного сектору з використанням баз даних та інформаційних систем [11].

Тобто, здійснити автоматизацію збирання, обробки, узагальнення та перевірки інформації між зазначеними вище організаціями, їх повного контролю використання бюджетних ресурсів.

Реалізувати поставлене завдання можливе при поглибленому дослідженні можливості або наявності автоматизації організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах, визначення можливостей повної автоматизації процесу управління на рівні діяльності бюджетних установ і бюджетних ресурсів у цілому.

Загалом, автоматизація організації бухгалтерського обліку передбачає проведення великого обсягу робіт у його різноплочинних проявах, а саме як технологічного процесу, як певного виду діяльності людини, як системи, що має динаміку розвитку, визначенню кінцевого обсягу останніх має передувати ретельний аналіз господарсько-мотиваційного середовища установи щодо реалізації поставленого завдання [12, с. 276].

Проведення автоматизації організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах є досить складним процесом, тому передбачає проходження таких етапів, які наведено на рис. 1.

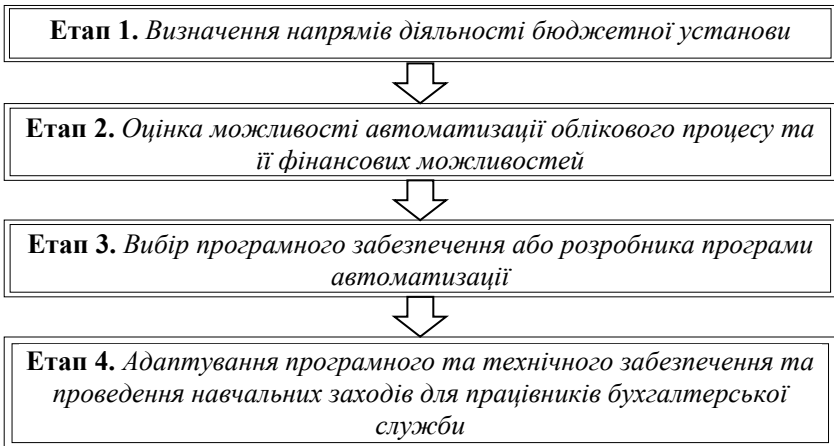

Рис. 1. Основні етапи організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах

Джерело: складено автором

Перший етап передбачає визначення широкого кола напрямів господарської діяльності установи, виокремлення пріоритетних та основних її сегментів, які потребують першочергової уваги. Також на цьому етапі оцінюється перспективні плани щодо розширення або скорочення обсягів діяльності бюджетної установи.

Другий етап передбачає оцінку запровадження автоматизації облікового процесу та її фінансових можливостей, визначення ролі і завдання автоматизації організації обліку в загальному комплексі автоматизації процесу управління в бюджетній уста-

нові, окресленні послідовності запровадження автоматизованого облікового механізму, оцінку обсягів фінансових ресурсів, які можуть бути витрачені на здійснення процедур з придбання, впровадження та обслуговування програмного забезпечення.

Третій етап передбачає вибір програмного забезпечення або розробника програми автоматизації. В сучасних умовах господарювання розміщені повні комерційні пропозиції щодо таких основних програмних комплексів автоматизації бухгалтерського обліку в бюджетних установах, а саме: «Бюджет-бухгалтерів», контур «Бухгалтерія-Бюджет», «БЕСТ-ПРО», «ПАРУС Бюджет 8.5», «Галактика», «ІНФІН-Бухгалтерія», «ІС:Бухгалтерія для бюджетних установ 7.7».

Дослідження детальної інформації щодо визначених програм повинна базуватись на розумінні базових потреб, що висуваються до програмного забезпечення в бюджетних установах, тобто окремо за напрямками: облік доходів, облік видатків і витрат, облік розрахунків з дебіторами та кредиторами, облік розрахунків з оплати праці, облік необоротних активів, формування форм звітностей.

Четвертий етап передбачає введення в експлуатацію програмного та технічного забезпечення, адаптування та налаштування його на робочих місцях, проведення навчальних або тренінгових заходів працівникам бухгалтерської служби та інших виконавців, які можуть бути задіяні в автоматизованому механізмі.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Отже, за результатами дослідження можна зробити висновки, що організація бухгалтерського обліку є складним процесом і передбачає здійснення сукупності засобів, способів і методів упорядкування та оптимізації існування зазначеної системи, в межі якої входить: первинна організація обліку, організація технології облікового процесу, організація роботи апарату бухгалтерії, організація розвитку бухгалтерського обліку, а успішний розвиток організації обліку в бюджетних установах залежить від можливості автоматизації облікового процесу, що передбачає запровадження та використання програмних комплексів автоматизації бухгалтерського обліку в бюджетних установах.

Подальшого дослідження потребує дослідження сучасних програмних продуктів, які застосовуються в обліковому механізмі суб'єктів господарювання, зокрема в діяльності бюджетних установ.

Бібліографічний список

1. Організація бухгалтерського обліку [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Черніг. держ. технол. ун-т ; Ред. В. С. Лень. — К. : Центр навчальної літератури, 2006. — 696 с.
2. *Бутинець, Ф. Ф.* Організація бухгалтерського обліку [Текст] : підручник / Ф.Ф. Бутинець, О.П. Войналович, І.Л. Томашевська. — 4-е вид., доп. і перероб. — Житомир : Рута, 2005. — 528 с.
3. *Сопко В.В.* Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу [Текст]: підручник / В.В. Сопко, В.П. Завгородній. — К.: КНЕУ, 2004. — 412 с.
4. *Свірко С.В.* Бухгалтерський облік у бюджетних установах : методологія та організація [Текст] : монографія / С.В. Свірко ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. — К. : КНЕУ, 2006. — 243 с.
5. *Свірко С.В.* Розвиток принципів організації бухгалтерського обліку: світовий історичний досвід та вітчизняні напрацювання сучасності / С.В. Свірко // Вчені записки [Текст]: зб. наук. праць. Вип. 10 / ред. А.Ф. Павленко. — К. : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2008. — С. 202—207.
6. *Соколов Я. В.* Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней [Текст] : учебное пособие / Я.В. Соколов. — М : Аудит, 1996. — 638 с.
7. *Пушкар М.С.* Облікова політика і звітність [Текст]: навч. посібник / М.С. Пушкар. — Тернопіль: Карт-бланш, 2003. — 141 с.
8. *Кузьмінський А. М.* Організація бухгалтерського обліку, контролю і аналізу [Текст] : підруч. для студ., що навч. за спец. «Бухгалтерський облік, контроль і аналіз господарської діяльності» / А. М. Кузьмінський; Ред. А. М. Кузьмінський. — К. : Вища школа, 1993. — 223 с.
9. *Білуха М. Т.* Теорія бухгалтерського обліку [Текст] / М.Т. Білуха. — К. : КНТЕУ, 2000. — 692 с.
10. *Свірко С. В.* Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах [Текст] : навч. посібник / С. В. Свірко. — К. : КНЕУ, 2003. — 380 с.
11. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007—2015 роки від 16.01.2007 № 34: Постанова Кабінету Міністрів України. — [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF/print> 1389935151858715.
12. *Свірко С.В.* Організація автоматизації процесу бухгалтерського обліку в бюджетних установах / С. В. Свірко// Фінанси, облік і аудит [Текст] : зб. наук. праць. — К. : КНЕУ, 2003 — Вип. 4. — 2004. — С. 276—282.

References

1. Orhanizatsiya bukhgalters'koho obliku [Accounting organization]: navch. posib. dlya stud. vyshch. navch. zakl. / Chernih. derzh. tekhnol. un-t;

Red. V. S. Len. — K.: Tsentr navchalnoyi literatury, 2006. — 696 s. [In Ukrainian].

2. Butynets, F. F. Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku [Accounting organization]: pidruchnyk / F.F. Butynets, O.P. Voynalovych, I.L. Tomashevskya. — 4-e vyd., dop. y pererob. — Zhytomyr: Ruta, 2005. — 528 s. [In Ukrainian].

3. Sopko V.V. Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku, ekonomichnoho kontrolyu ta ANALIZU [Accounting organization, economic monitoring and analysis]: pidruchnyk / V.V. Sopko, V.P. Zavhorodniy. — K.: KNEU, 2004. — 412 s. [In Ukrainian].

4. Svirko S.V. Bukhhalterskyy oblik u byudzhethnykh ustanovakh: metodolohiya ta orhanizatsiya [Accounting in Budget Institutions: Methodology and organization]: monohrafiya / S.V.Svirko; Kyiv, nats. ekon. un-t im. V.Hetmana. — K.: KNEU, 2006. — 243 s. [In Ukrainian].

5. Svirko S.V. Rozvytok Pryntsyypiv orhanyzatsiyi bukhhalterskoho obliku: svitovyy istorychnyy dosvid ta vitchiznyani Napratsyuvannya Suchasnosti [The development of principles of accounting: world historical experience and domestic developments of our time] / S.V. Svirko // Vcheni zapysky [Tekst]: zbirnyk naukovykh prats. Vyp. 10 / red. A. F. Pavlenko. — K.: KNEU imeni Vadyma Hetmana, 2008. — S. 202—207 [In Ukrainian].

6. Sokolov YA. V. Bukhhalterskyy oblik: vid vytkov do nashykh dnyv [And accounting: from ystokov to our days]: navchalnyy posibnyk / YA.V.Sokolov. — M.: Audyt, 1996. — 638 s [In Russian].

7. Pushkar M.S. Oblikova politika i zvitnist' [The accounting policies and reporting] : navch. posibnik / M.S. Pushkar. — Ternopil' : Kart blansh — 2003. — 141 s. [In Ukrainian].

8. Kuzminskyy A. M. Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku, kontrolyu y ANALIZU [Organization of accounting, control and analysis]: pidruch. dlya stud., Shcho navch. za spets. «Bukhhalterskyy oblik, kontrol i analiz hospodarskoyi diyalnosti» / A. M. Kuzminsky; Red. A. M. Kuzminskyy. — K.: Vyshcha shkola, 1993. — 223 s. [In Ukrainian].

9. Bilukha M. T. Teoriya bukhhalterskoho obliku [Theory of Accounting] / M.T. Bilukha. — K.: KNTEU, 2000. — 692 s. [In Ukrainian].

10. Svirko, S. V. Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku v byudzhethnykh ustanovakh [Company accounting in budgetary institutions]: Navch.posibnyk / S.V. Svirko. — K.: KNEU, 2003. — 380 s/ [In Ukrainian].

11. Stratehiya modernizatsiyi systemy bukhhalterskoho obliku v derzhavnomu sektori na 2007-2015 roky vid 16.01.2007 № 34 [The strategy of modernization of the accounting system in the public sector for 2007-2015 of 16.01.2007 № 34] — Postanova Kabinetu ministriv Ukrayiny — [Elektronnyy resurs] / — Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF/print1389935151858715> [In Ukrainian].

12. Svirko S.V. Orhanizatsiya avtomatyzatsiyi protsessa bukhhalter-skooho obliku v byudzhетnykh ustanovakh [Company automate the process of accounting in budgetary institutions] / S. V. Svirko // Finansy, oblik i audyt [Tekst]: zb. nauk. prats. — K.: KNEU, 2003. — Vyp. 4. — 2004. — S. 276—282. [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04 травня 2015 р.

УДК 657.1:658.115

Ларикова Татьяна Витальевна,

канд. экон. наук, доц., доцент кафедры учета
в кредитных и бюджетных учреждениях
и экономического анализа

ГБУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)

E-mail: larikovat@mail.ru

Шилко Ирина Сергеевна,

лаборант кафедры учета
в кредитных и бюджетных учреждениях
и экономического анализа ГБУЗ

«КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)

E-mail: shilo4ka@ukr.net

Организация учета в бюджетных учреждениях

АННОТАЦИЯ. В статье исследована сущность и значение организации бухгалтерского учета, обобщенно ее сущность как совокупность средств, способов и методов упорядочения и оптимизации существования указанной системы, которая влияет на успешность и развитие деятельности государственных учреждений. В статье дополнен состав общих и специфических принципов организации бухгалтерского учета в государственных учреждениях, в частности: принцип системности, который является важным залогом успешной организации бухгалтерского учета, поскольку сочетает отдел бухгалтерского учета с другими структурными подразделениями; принцип плановости, который предусматривает разработку плановых программ совершенствования организации бухгалтерского учета; принципы научности и инновационности, предусматривают разработку инновационных программ развития и автоматизации организации бухгалтерского учета. В статье актуализированы проблемы автоматизации организации бухгалтерского учета, определена важность использования программных

продуктов и предложены этапы автоматизации организации бухгалтерского учета в бюджетных учреждениях, выполнение которых обеспечит оперативный и эффективный процесс сбора, обработки и обобщения информации системы бухгалтерского учета.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: организация, бухгалтерский учет, бюджетные учреждения, принципы, инновационность, стратегия развития, автоматизация.

UDC657.1:658.115

Larikova Tetiana Vitaliyivna,

Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of Department of Accounting
credit and budgetary institutions and economic analysis
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: larikovat@mail.ru

Shilko Irina Sergeevna,

assistant of Department of Accounting
credit and budgetary institutions and economic analysis
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: shilo4ka@ukr.net

Accounting in budgetary institutions

ABSTRACT. In the article the essence and meaning of accounting, summarized its essence as a set of tools, techniques and methods to organize and optimize the existence of the system that affects the success and development of budget institutions. The article is supplemented with general and specific principles of accounting in budgetary institutions, in particular: the principle of consistency which is essential to the successful organization of accounting as the accounting department combines with other departments; principle of planning that involves the development of planned programs of improvement of accounting; principles of science and innovation, providing for the development of innovative applications and automate accounting. The article actualized problems of automation accounting, identified the importance of software and proposed stages of automation of accounting in budgetary institutions, implementation of which will provide prompt and efficient process for collecting, processing and compiling information accounting system.

KEY WORDS: organization, accounting, public institutions, principles, innovation, strategy development, automation.